СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 36. Джерзі Сіти, Н. Дж., субота, 15-го лютого 1941. — No. 36. Jersey City, N. J., Saturday, February 15, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1918. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СТРАХ У ВАШИНГТОНІ ПРО ВИПАДКИ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ

ВАШИНГТОН. — У вашингтонських офіційних колах слідне поважне побоювання, що події на Далекім Сході можуть довести до конфлікту з Японією. Судячи по рухах японської фльоти, Японія готова тепер захопити знов певну частину Індо-Китаю, а хто зна, може й заатакує британську базу Сингапор.

Секретар стейту Кордел Гол ствердив, що американські консулярні представники щераз закликали американських громадян, щоб чимскорше опускали території на Далекім Сході і втікали до дому.

УКРІПЛЕННЯ БАЗ.

ВАШИНГТОН. — Американські фірми дістали від уряду замовлення на працю біля ново здобутих від Великої Британії баз, в Трінідад, Новій Гвінеї, та Новій Фунляндії. Робота коштуватиме поверх 34 міліони долярів.

ОТАВА. — Канадійський уряд, за порозумінням з американськими властями, розбудовує нову летунську лінію, що провадитиме через Канаду до Аляски. На тій лінії буде збудовано сім летунських майданів. Будова коштуватиме девять міліонів долярів. Лінія матиме переважно мілітарний характер.

ПОДІЛЕННЯ В СПРАВІ ЗАКОНОПРОЕКТУ Ч. 1776.

НЮ ЙОРК. — Бюро Гелопа доносить, що опінія американської суспільности відносно законопроекту ч. 1776, далі досить поділена, хоч слідний малий зріст на сторону законопроекту. На десять осіб тільки шість є за законопроект.

ХОЧУТЬ ЗАБОРОНИТИ ВОЯКАМ ПИТИ.

ВАШИНГТОН. — В палаті представників і федеральнім сенаті внесено законопроекти, на основі яких забороненоб під карою від сто до тисячу долярів, а також арештом від одного місяця до одного року, продавати алькогольні напитки членам армії і фльоти, а також членам прибережної ґвардії.

ПІДВИШКА ЦІН НА ПРОДУКТИ.

ВАШИНГТОН. — Асистент головного прокуратора, Турман Арнольд, заявив, що деякі юнії, на спілку з фірмами, працюють у той спосіб, що збільшують ціни на певні продукти і то ті, що їх уживають найбідніщі шари суспільности. До тих юній Арнольд зарахував будівельні юнії і тягарових авт (троків).

КОГЕН ІДЕ ДО ЛОНДОНУ.

ВАШИНГТОН. — Секретар внутрішних справ Ікес ствердив, що як дорадника новоіменованому амбасадорови до Лондону, Вайнентови, призначено Бенджаміна Когена, що тепер служить при департаменті внутрішних справ як дорадник.

НОВА УМОВА ЮНІЇ.

НЮ ЙОРК. — Нова збірна умова праці між юнією кравецьких робітників і власників в Ню Йорку опирається на засадах, що юнії будуть співпрацювати з власниками в тім напрямку, щоб зберегти цей промисл в Ню Йорку, і причинитись до його видайности та просперування. Бо в співпраці між робітниками і власниками міститься поправа життя не лиш власників, але й робітників.

ГОТОВІ НЕСТИ ТАГАР ЗБРОЄННЯ.

НЮ ЙОРК. — На нарадах платників податків, що відбулись минулого четверга в готелі Астор в Ню Йорку, бесідники доказували, що американська суспільність може понести тягар зброєння до 15 біліонів долярів річно, не наражаючи державний скарб на банкроцтво, а гроші на інфляцію, коли уряд не буде приміновати „каральних" податкових мір, не буде втручатись занадто до приватного бизнесу і не буде висмоктувати з господарської системи економічної крови — творчих капіталів.

ПРОТИ ВИСОКИХ ОЦІНЮВАНЬ.

НЮ ЙОРК. — Власники реальностей з дільниць Бруклина і Квінс мали свої наради в Тавн Гол і на тих нарадах ствердили, що власти занадто високо оцінюють реальні власности в названих дільницях. Оцінювання, за якими слідує оподаткування, виносить на 20, а нераз на 60 відсотків більше, ніж дійсна вартість.

ЛІК НА СИВИНУ.

НЮ ЙОРК. — Дослідникови д-ра С. Ансбахерови вдалось знайти вітаміну (живину), з родини „Бі", брак якої спричинює сивіння волося. Він випробував цю живину на щурах.

БОЛДВИН НА МІСЦЕ СТИМСОНА.

НЮ ЙОРК. — На місце померлого недавно конгресмена Кенета Стимсона Републиканська Партія назначила на кандидата до додаткових виборів Джозефа Болдвина, теперішного радного міста Ню Йорку.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПЕРЕЧУЄ РОЗБІЖНІСТЬ ПОГЛЯДІВ В СПРАВІ КОНТРТОРПЕДОВЦІВ

Президент Рузвелт через свого секретара Ерльо̂го заперечив, начеб існувала ріжниця поглядів між ним, секретарем фльоти Наксом і Венделем Вилкім. Вилкі заявив, що уряд повинен що місяця давати Англії від пяти до десяти контрторпедовців. Накс відразу заявив, що цього не можна робити, бо американська фльота є так зрівноважена ріжного роду кораблями, що відступлення контрторпедовців ослабилоб її боєву здібність. Щобільше, Накс після того мав розмову з президентом і по тій розмові щераз заявив кореспондентам, що американська фльота не може відступляти Англії тих контрторпедовців. Проте президент заявив, що між тими поглядами нема розбіжностей. Ерлі в імені президента заявив, що це тільки поверховна розбіжність у словах. Але суттєвої розбіжности нема.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ СУПРОТИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Републиканський сенатор Остен у сенаті заявив, що Злучені Держави Америки, даючи поміч Англії, повинні від неї взяти певні моральні зобовязання, що коли прийде до закінчення війни і перемоги Англії, остання повинна взяти під увагу ті думки і інтереси, які видвигне Америка. Америка тепер не хоче дошкулювати Англії тим, щоб вона заздалегідь висказувала свої воєнні цілі. Але, коли самі англійські провідники стверджують, що без помочи Америки Англія не встоїть, то зрозуміло, що за ту поміч Англія повинна також понести певні зобовязання. Ходить про те, щоб світ був замирений на сталих справедливих основах. Щоб не було створено нових зерен незадоволення, які знов привелиб Европу до збросння і війни.

РОЗКРИВАЄ ХАБАРІ

Спеціяльний прокуратор Джан Гарлян Еймин притиснув декілька фірм, що вимощують вулиці і декількох високих урядовців з дільниці Квінс, так, що вони признались, що поповнювали надужиття. Фірми платили урядовцям хабарі за одержані високі контракти. В той спосіб вони натягнули дільницю, а властиво платників податків, на один міліон долярів. Ті урядовці тепер втратять свої посади.

ХОЧУТЬ ЗАСТРАШИТИ АМЕРИКУ ЗАТОПЛЮВАННЯМ КОРАБЛІВ З ДОПОМОГОЮ АНГЛІЇ

Персівал Нот, берлінський кореспондент часопису „Ди Ню Йорк Таймс", подає широке звідомлення про німецькі воєнні звіти, в яких кажеться, що німці заатакували масово недалеко Портуґалії конвой, що супроводив кораблі, що везли головно воєнні матеріяли з Америки до Англії. В тому конвою мали бути кораблі, що мали і по 20,000 тон поємности. Німецькі звідомлення подають, що підчас того нападу знищено 13 британських караблів, що „повинно бути для Америки доказом, що американська допомога Англії не прийде на час". Передаючи це звідомлення, „Н. Й. Таймс" нагадує, що дня 8. листопаду німецькі вісти подавали, що німці знищили в однім конвою від 15 до 20 кораблів, а потім показалось з британського звідомлення, що пропало тільки 6 кораблів. У теперішньому випадку ще нема британського звідомлення, що є цілком зрозуміле, бо британська адміраліція видала приказ конвойованим кораблям на випадок нападу розбігатись, а також не пересилати радіових інформацій, щоб не давати таким способом ворогови знати, де корабель находиться. Тому забере часу, заки буде можна британцям подати дійсну правду про напад на той конвой, про який розписується німецьке звідомлення.

ХВАЛЯТЬСЯ СВОЄЮ РОЗВІДКОЮ І ЗАПОВІДАЮТЬ СТРАШНИЙ УДАР

Офіційні кола, згадуючи за затоплення 13 британських кораблів на Атлянтику, підкреслюють, що це сталося можливим ще й тому, що німці мають знамениту розвідку і знають звідки і коли виїзджають кораблі з допомогою Англії. Преса ще далі заповідає, що незабаром зачнеться „небувала в світі кампанія проти Англії". А, як подає Персівал Нот, німецькі газети пишуть, що Злучені Держави в найкращому випадку зможуть доставити Англії в 1941 році тільки стільки, що вони можуть затопити на протязі двох місяців. Як видно, всі ті звідомлення, є нічим іншим, а спробою відтягнути Америку від ефективної допомоги Англії, яка то справа вже вирішена і буде виконана. Що Німеччина готується до „небувалої кампанії" це теж усім відоме, особливо Англії, яка приготована на цей випадок.

ВПРАВИ МОЛОДИХ ГОЛЯНДЦІВ У ВІЙСЬКОВІЙ ШТУЦІ ДЛЯ БОРОТЬБИ ПРОТИ НІМЕЦЬКИХ НАЇЗНИКІВ. — Світлина зніята була є Стретфорді, в канадійській провінції Онтаріо. Відділами командують канадійські офіцири.

НІМЕЧЧИНА ЗАБЕРЕ БОЛГАРІЮ І ВТЯГНЕ ЇЇ У ВІЙНУ

СОФІЯ. — Не улягає ніякому сумнівови, що Болгарія хотілаб остати невтральною і не піти до війни. Та ніхто не припускає, що це їй може вдатись. Чи вона хоче, чи ні, а в війну буде втягнена. Це видно вже з того, що Велика Британія зриває з Болгарією дипльоматичні звязки, очевидно тому, що знає, що станеться в близькому часі. Отже Британія певна, що Німеччина займе Болгарію. Як це буде виглядати, то інша справа. Формально може це виглядати тільки на перемарш німецьких військ чи щось подібне, але практично означатиме німецьку контролю над цілим краєм. Болгарія намагається тепер довести до того, щоб Туреччина не виповіла їй війни, коли до Болгарії ввійдуть німецькі війська. А також, щоб це не змінило її мирних відносин з Югославією. Усе те може статись, але не зможе спинити британських налетів, чи бомбардувань тих болгарських міст, де будуть згромаджені німецькі воєнні сили. А це означатиме дійсну війну, в якій Болгарія згодом таки возьме активну участь. Так воно тепер виглядає. Усе те не є бажанням Болгарії, ні в її пляні. Але так готово статись, бо вона заслаба, щоб могти опертись німецькому диктаторови.

ЮГОСЛАВСЬКІ ПРОВІДНИКИ В ГІТЛЕРА.

БІЛГОРОД. — Гітлер хоче опанувати Балканом, але не хоче поширення війни. Хотів би собі підпорядкувати Балкан дипльоматичним шляхом, як подають американські кореспонденти. Це й є причина, чому полетіли на наради з Білгороду до Берхтесгаден, себто до осідку Гітлера, югославський премієр Драгіша Цветкович і югославський міністер заграничних справ Маркович. Ніхто не знає предмету нарад. Але можна догадуватись, що Гітлер хоче повідомити Югославію про те, що його війська займуть Болгарію, а може й вимагатиме перемаршу своїх військ чи перевозу воєнних матеріялів через Югославію. Очевидно іде теж про те, щоб Югославія оставала принаймні невтральною. Та можливо Гітлер вимагатиме її приступлення до потрійного союзу. Коли іде про саму Югославію, то вона рішуче є за те, щоб остати невтральною, що в її положенню є зовсім зрозумілим.

ВЕЛИКЕ НАПРУЖЕННЯ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ.

СИДНЕЙ (Австралія). — Отже так є, що урядові кола в Австралії побоюються, що може кожної хвилини вибухнути війна на Далекому Сході. Навіть припускають, що поширення европейського конфлікту на Азію, є в пляні держав „осі" і Японії. Значить, що коли Гітлер зачне весняну кампанію в Европі, то треба рахуватись, що зачне подібну кампанію Японія на Далекому Сході, щоб змусити Велику Британію держати там більші сили. Можливо, що Японія навіть захоче взятись за окупацію Австралії.

АМЕРИКА БУДЕ ВТЯГНЕНА У ВІЙНУ.

ШАНГАЙ. — Добре поінформовані джерела подають, що кожної хвилини може прийти до дійсної війни між Японією і Великою Британією. Кажуть, що Японія має в пляні захоплення Сингапур, відомої британської морської бази. Що це втягнулоб теж і Злучені Держави у війну, цілком ясне. До цього треба додати, що американський консулят ще раз візвав американських громадян, щоб віділали до Злучених Держав. Назагал американці тrepo переконання, що війна Англії й Америки з Японією неминуча.

ГАНЕБНА РОЛЯ СОВЕТІВ.

ЛОНДОН. — В британських колах відчувають добре ту ганебну ролю, яку відіграли Совети в останніх часах на Балкані, коли давали до зрозуміння, що вони не допустять до того, щоб Німеччина опанувала Балканом, зокрема Болгарією.

ЯПОНІЯ І ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ.

ЛОНДОН. — Згідно з тим, що доносять американські кореспонденти з Лондону, британці приготовані на всі „несподіванки" Гітлера. Та властива їхня увага є тепер звернена на події на Далекому Сході, на те, що зробить Японія, як і на те, яке становище займуть супроти нових подій Злучені Держави.

СОВЕТИ — ЗАВЖДИ НЕБЕЗПЕКОЮ.

БЕРЛІН. — Американські кореспонденти цішуть, що Німеччина, не зважаючи на добрі відносини з Советами, все ще держить велику силу війська на советській границі, побоюючись з боку Советів якоїсь несподіваної зміни.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holdays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРИЙДЕ ЧЕРГА Й НА УКРАЇНУ

Допити, яким піддався Вендел Вилкі по повороті з Англії перед Сенатським Комітетом Для Заграничних Справ, виявили низку важних обовязків, які зависли над Злученими Державами у звязку з допомогою Великій Британії. Тепер уже нема ніякого сумніву щодо того, щоб допомога Британії не осягнула найбільших розмірів. Та справа вже вирішена. Але з нею, більш чи менш виразно, вирішено теж і те, що Злучені Держави повинні бути одним з рішальних чинників при наставленню того „нового порядку", що повинен настати в Европі по перемозі Англії. Правда, про те ще тепер мало говориться. Та ніхто з відповідальних і провідних людей в Америці не сумнівається, що Злучені Держави, рішившись дати Великій Британії й її союзникам усю можливу допомогу, свідомі теж і того, що й на них спадає відповідальність за те, що станеться по війні, себто по британській вигрі. Тим і треба пояснити теж і ті запити, що їх піднесено підчас допитів Вендела Вилкі, коли сенатори питали, що думають в Англії про — Фінляндію, себто про те, що на неї напали недавно Совєти і загарбали значну частину її землі. В подібний спосіб, що зовсім природне, питали сенатори і про те, що думають в Англії про Францію, Бельгію, Голяндію, Польщу і т. п. Коли ми згадуємо за ті питання, то не тому, щоби сумнівались щодо евентуального повернення незалежности Голяндії, Бельгії, Норвеґії й тим краям, що їх загарбав Гітлєр, та які є тепер під німецькою окупацією. Нам іде головно про те, чи теж по перемозі Британії буде привернення незалежности тим народам, що їх загарбали Совєти. І то не тільки тепер, але й давніше. Іде далі ще й про те, чи по вигрі Британії будуть санкціоновані такі рішення, як от рішення Ради Амбасадорів з 15. березня 1923 року, що віддавали українські землі Польщі та Румунії.

Нема двох думок, що як питання допомоги Великій Британії, так і ті інші питання, дуже на серці того американського громадянства, що є українського роду. Перше питання уже вирішене. А щодо інших, то можна надіятись, що на випадок британської вигри і тої евентуальности, що Злучені Держави зможуть мати рішальне слово в мвропейських справах, буде нагода для американських українців представити українську справу в дійсному світлі й домагатись справедливої її розвязки. Можливо, що навіть на таку нагоду не треба буде довго ждати. Бо як тільки будуть покінчені формальности з уділенням президентови спеціяльних уповноважень у справі ефективної допомоги Великій Британії й її союзникам, може прийти під розгляд теж і справа воєнних цілей. Одно певне, що без того не обійдеться. Може навіть сам президент Рузвелт це порушить в подібний спосіб, як це зробив Вилсон минулої війни. Сяк чи так, але того Америці не оминути. Ось це є те, що треба американським українцям памятати і до чого їм треба підготовлятись.

ВІСТИ З УКРАЇНИ ПІД СОВЄТАМИ

Прокляв за „рай".

Жінка секретаря компартії України, Хрущова, походить з села Василіва на Холмщині. Як Совєти захопили її село, то вона туди приїхала в відвідини. Побувши там троха, забрала з собою батька і пів села, обіцюючи їм „рай". За пів року всі вернулись назад. Лише батько не вернув, бо дуже старий. Тільки прокляв дочку словами: „Бодай я був не дочекав тебе побачити!".

Буває і покаяння.

Двоє молодих комуністів, дуже завзятих і недобрих як псі, були в моїх знайомих на Святий Вечір на кватирі. Господарі запросили їх до святої вечері. Не хотіли, але вкінці один пішов. При вечері, як звичайно, хреститься, цілуються, бажають собі всього добра. Святочний настрій. Комуніст ніби для чемности наслідує їх, але не вміє. Вони почали трактувати його щиро, немов свого. Почались співи. Вкінці комуніст питає їх, чи вони собі довіряють та чи дійсно ніхто зпоміж них не піде завтра донести про це до НКВД? Ті запевнюють, кажуть, що це булоб погано видавати своїх приятелів, що радше згинути, ніж таке зробити. Серед тої балачки хтось пішов до кухні і там застав другого комуніста, який все підслухував. Але він був не сміливий. Ця розмова так його зворушила, що він був цілий заплаканий і коли впровадили його до гурта, присягався, що вже ніколи в життю не буде на нікого доносити.

Пригода з дитиною совітки.

Іде в трамваю совітка (там так називають жінок, що приїхали з Совєтів), разом з малою донечкою. Галичанка заговорила до них і каже до дитини: „Ти певно поїдеш скоро до Києва?" „Ні", відповідає дитина, „до Києва ми вже не їдемо, бо папа казав, що там буде революція". Совітка тим дуже збентежилась і, вхопивши дитину за руки, при першій зупинці висіла з трамваю.

„Ура, батько Сталін!".

Шкільні влади змушують учителів і учительок заставляти дітей, щоб писали листи до дітей з Великої України. Звідтам дістають відповіди, але все з чужими назвищами! Нераз учителі та учительки дістають гостру наганy, а то й кару, коли лист не є написаний з повними похвалами для Сталіна. Учительство залякане і стероризоване на смерть. Жах Сибіру всім стоїть перед очима. Тому, через страх, всі верещать з цілої сили: „Ура, батько Сталін!" Страшна це й жахлива неволя духа! Хто не жив у ній, цього не може зрозуміти. Дивуюся, як міг наш український нарід на Великій Україні впродовж довгих літ це все зносити? Яке тепер духове обличчя цього народу по такій довгій неволі? Бо про його матеріяльний стан вже й не говорю.

В перших тижнях, як совєтські війська вступили на західньо - українські землі, границя автоматично відкрилась. Наші місцеві люди з цікавости почали заїздити тамтуди, а тамті сюди. Наші люди розвідавши, опісля описували свої спостереження так:

„Хати на селах пошивані ще тому 20 літ. Стріхи діраві, крокви погнилі. В хаті нема ні ліжка, ні подушки, ні стола, ні крісла. В куті лежить троха кукурудзиння, це „постіль". Рідко в кого є чоботи. Сорочок ні мила не мають. Прийшли ми до села й питаємо, чи є школа. Кажуть, що є. Ідемо до школи. Нужденний будинок, коло нього якась жінка, підперезана перевеслом. Це — учителька. „Ах ви, галичанки, дайте мене сапогі, та плаття. Раді Бога плаття!" — каже учителька, поглянувши на наших галичанок.

„Де дочка?" — вивезли на Сибір.

„Моя дочка"; розказувала мені одна жінка в поїзді, „була віддана за Збручем. Від кількох літ я не знала, що з нею сталось, хоч ми віддаль ми не дуже далеко від себе жили. Коли відкрили границю, я відразу поїхала до неї. Довідуюся, що нема її, вивезли на Сибір. Залишились тільки її троє дітей, що немов цигани бігають по селі. Я забрала їх до себе; наварила голубців, спекла білий колач, нагодувала. Вони не їли, а просто поликали все і мало не давились. Рижу вони в життю не бачили, а також не розуміли, чому колач такий білий. „Чи ваше зерно таке біле?" — питали вони.

Спіднички — з мішків.

Приїхавши до Буська, дівчата зза Збруча помагали при машині до молочення. Всі повбирані в спіднички з мішків. Наші дівчата повбирались якслід в неділю і пішли до міста. Там стріли совіток. Поглянувши на них, стали сміятись. А ті вплач. Мусіли їх скоро назад забрати. Один совєтський командир в селі К. був на кватирі в господаря А. Дочки господаря почали в суботу прасувати свої запаски, щоб мати чисті на неділю. Командир дивиться на те „чудо" і надивуватись не може. Дівчата кажуть, що так можна зробити з кожним одягом. Другого дня він приносить свій пімнятий сурдут і просить дівчину: „Зроби мені так, як вчора робила — жаром, жаром..." Це командир, а про залізко й в життю не чув! Деякі з тих командирів дуже злющі, зависні і отверто говорять, що тепер нам ті „буржуазні" видумки повідбирають. Кажуть, хто таке бачив, щоб всі люди могли мати не по парі, а по кілька пар черевиків, чи чобіт?

Який є найбільший злочин і кого за нього карають?

Галичани, як відомо, — всі „самостійники". Ми хочемо самостійної України, а це в очах большевиків — найбільший злочин.

Один наш інжинір хотів іти з большевиками на співпрацю. Таки хотів щиро працювати для них. (Назвища не подаю, бо його жінка у Львові). І був їм дуже помічний в початках. Впроваджував їх, інформував і помагав у початках завести лад і порядок. В перших днях удостоївся такого, що з самим Козиревим (воєводою) працював, їздив навіть зо спеціяльними дорученнями до Києва. І так пройшло пять місяців. Вкінці вони закликали його до себе і сказали: Ми віримо тобі, що ти щирий і ти наш. А в доказ великого нашого довіря до тебе, вшануємо тебе тим, що призначуємо тебе до служби в НКВД, де поможеш нам виловити українських націоналістів". А українським націоналістом у них рахується кожний, хто говорить і думає по українськи й не одружений з чужинкою. У них існує лиш український націоналізм, а російського, жидівського, чи навіть польського не визнають. Українцеви думати про свій український нарід, є „злочин". Та іншим таке дозволяється.

Той інжинір одного дня каже до мого шваґра Р.: „Не можу приняти цеї пропозиції і мушу втікати в світ за очі". Пробував бідачисько втікати, але його зловили і за кілька днів прислали жінці закровавлену сорочку і сурдут. Але водночас кажуть їй, що він ще живе. Тероризують бідну жінку, обіцюють пощадити чоловіка, вимушують від неї ріжні зізнання, правдиві і неправдиві, на ріжних людей. Подібне діється майже з кожним свідомішим нашим чоловіком. Багато з української інтеліґенції носить при собі постійно ціянкалі, (сильна отрута. — Ред.), щоб в хвилі, як його зловлять і візьмуть до НКВД, її зажити. Кожний боїться не так смерти як тортурів на допитах. Тепер у них український націоналіст, кожний: униіст, католик, радикал чи соціяліст, а навіть український комуніст. Якби це дивно не виглядало, але здається, що так є, що тепер в очах совєтської влади найбільший злочинець — це галицький комуніст. Всі ті давні комуністи сидять у тюрмі, багато з них вже не жиє. Труп комуніста Кушніра лежав через цілий тиждень на коритари в Бриґідках. Комуніст Рудик відразу першого дня був арештований. Його жінка, також бувша комуністка, втікла. Також виарештовані всі українські соціялісти, між ними такі як Старосольський, Буняк, Квасниця, а за Ганкевичем ще далі шукають. Провідники радикалів вивтікали і є по другім боці.

(Кінець).

ЩО БУДЕ З ІТАЛІЄЮ?

Мусоліні звик був говорити свому народови та цілому світові: „Італія тверда, войовнича, Італія зо сильною волею, гранітна скала... Ми волієм, щоб нас боялися, ніж щоб нас любили... Ми не дбаємо, якщо нас скрізь ненавидять..." А коли минулого року, в червні Італія виповіла війну Франції, то Мусоліні так управедливляв свій крок: „Є це конфлікт між працездатними і корисними народами та народами, що є в процесі розкладу..." Для італійців, казав Мусоліні, існує тільки один приказ: здобути! Вслід за тим пішов італійський наступ на Єгипет, а в дальшу мету на Суецький канал. Та воєнні події розвинулись інакше. Дня 11. грудня 1940 р. британці відібрали Сіді Барані та забрали 40,000 італійців, 5-го січня 1941 р. ген. Вейвел заняв місто Бардію (італійська Лібія) та знову 40,000 полонених італійців, 21-го січня впала італійська твердиня Тобрук, де забрано 25,000 полонених, 30-го січня англійці забрали Дерну та знову тисячі полонених; 6-го лютого 1941 р. впала остання й найголовніша твердиня Лібії, місто Бенгазі. І знову 20,000 полонених. Англійські відділи продерлися вже на пограниччя італійської Триполітанії, що межує з французьким Тунісом. Одним словом, за не цілих два місяці британці під проводом ген. Вейвела забрали цілу східну Лібію або т. зв. Киренаїку, понад 130,000 полонених вояків, 19 генералів і одного адмірала, та безконечну масу військового майна: пови, самоходи, літаки, гармати, скорострілі, шпиталі й інше.

Та англійці ведуть також успішні операції на полудень від Єгипту, в італійських провінціях Еретреї, здобутій Мусоліні в 1936 р. І там британці глибоко вгризлися в італійську територію, прямуючи до здобуття двох важних італійсько - африканських центрів, Массави та Асмари. Треба мати на увазі, що італійське положення в Еретреї та Етіопії є надзвичайно тяжке, бо ці провінції є цілковито відтяті від Італії (Англія контролює Червоне море). Тому унеможливлений всякий довіз амуніції, бензини чи іншого воєнного приладдя.

Крім тих невдач в Африці, Італія дізнала також поважних ударів в Альбанії. Крім того англійці можуть тепер вислати більші військові сили з Єгипту до Греції та тим робом стати загрозою для цілого італійського півострова.

Англійські безнастанні перемоги в північній Африці як також грецькі в Альбанії, мусять напевно дуже бентежити теж і Гітлера. Тому дивно, що німці не дали досі Італії поважнішої допомоги в Африці чи Альбанії.

Це правда, що німецькі літаки бомбардують англійські кораблі на Середземному морі та зробили кілька бойових рейдів з Сицилії на британський острів Мальту. Але це далеко від того, чого могла Італія сподіватись.

Що більше, загадкове мовчання в німецьких військових та дипломатичних колах відносно висилки німецьких військ до Африки, навіть викликає здогади, що така поміч ніколи не піде, бо за кілька тижнів почнуться в Африці гарячі дні, й всякі операції не-кольоніяльних військами, будуть виключені. А Німеччина не має кольоніяльних військ.

По друге, великі переміни у французькій політиці йдуть цілком на руку Англії, а проти Італії. Сильна постава маршала Петена та його найголовнішого козира, ген. Вейгана в Африці, супроти Гітлера та його домагань, це запорука, що Франція не позволить уживати своєї фльоти чи пристані Бізерт в Тунісі для причалювання німецьких військ. А бомбардування Генуї, італійської пристані в північній Італії, це також сильний знак, що доки англійська фльота держить командне становище на Середземному морі, доти нема мови про будьяку можливість переплави німецького війська в північну Африку. Мабуть на тлі ось того тяжкого положення Італії, рознеслись вісти про її намагання замиритись з Великою Британією.

Згадуємо за ці справи, бо вже найближчі тижні дадуть на них відповідь. Та нам здається, що вони таки вирішаться — на полі бою.

ЮЛІЯН ТАРНОВИЧ.

ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ

(18)

Свідки-знавці, старі люди з Одрехової і Щавного зізнали 7. грудня 1447 р., що всі Бескиди вище та нижче Яслиськ і від Яслиськ аж до полонини є королівські; навпаки за власніть сяніцького хорунжого признали село Мощанець, зі всіми верховинами аж по річки Лєсперад та Вербицю. До рим.-кат. єпископства і капітули в Перемишлі належала ціла область над горішньою і середущою Яселкою. Король Володислав Ягайло, грамотою з 8. травня 1434 р. надав згаданому єпископству місто Яслиська і села Короликів, Бискупиці (пізніщу Любатівку), Далїїв, Нову Ясенку „в Українській (Руській) Землі в Сяніцькій окрузі"; 20. марта 1470 р. єпископ Микола візвав перед сяніцький суд синів Катерини, дітички Риманова, за це, що не хотіли перевести розмежовання між його маєтностями: **Любатовою**, Короликовою (або Короликовою), **Склярами**, **Мшаною** та **Волею** (Яслиською) і їхніми селами: Балутовою (теперішньою Балутянкою), **Дошном**, **Валтославою** (теперішньою Волтушевою) та **Вислочком**.

Згаданий Вислочок не є цим селом — цеї самої назви на південь від Буківська; він лежить на півночі від Яслиськ і задержав до сьогодні свою назву, це дочерне село Тарнавки. До єписк. дібр належали в тій області ще оселі: **Цергова**, майже передмістя Дуклі на правому березі Ясельки, і **Рівне**.

Відома тепер лічнича оселя **Івонич** звалася в XV. ст. Іванець, або Іванчеполе (Іван з Чех). Сумежне село **Климкова** (тепер Климківці-Климківка з польська) знане з 1436 р. Дідич, Андрій зі Сенна, продав 26. травня 1463 р. „свої села Климкову і **Синяву** (Синів), положені в Сяніцькій окрузі". Населення Синяви (на схід від Риманова) прославилося 1444 р. завзятим спротивом проти наложених поборів, за що їх тягнули до відповідальности перед сяніцький городський суд. Перед цей суд взивав 20. листопаду 1447 р. сяніцький староста солтиса з Воробликa Кіліяна, за побиття і пораненя слуги і тут його засуджено. Це село **Вороблик** зване також **Торовцями**, було власністю сяніцького кастеляна Петра Смольницького, що перед своєю смертю 20. червня 1458 р. поділив між своїх синів свої добра „в Сяніцькій Окрузі" — **Заршин** з передмістями та **Довге**, село Торговиська та **Ленжани**, Малинівку, Вздів, Страхотину і половину обох Пель (тепер. село Пельня).

Осела **Риманів** (перше Романів) згадується в сяніцьких судових книгах в 1443 р., при цій нагоді, що Микола Ладинський мельник та німець Шиндлер, осельник з Риманова, разом з кількома горожанами зі Сянока заручили за Андрія, коваля з Вараднa і за Михайла Дорана та Михайла Галя з Требіша і обовязалися їх доставити на перше візвання перед сяніцького старосту.

Перед сяніцьким городським судом ставав 23. червня 1436 р. підданий **Демко** (Денько), зі сусідного з Римановом села **Беска** (Боська над Вислоком), а 2. січня 1460 р. Васько та Грицько, священики з Боська, разом з іншими людьми давали поруку за Степана Малиновського, солтиса з Іздебки. Село **Глибоке**, на півд. сх. від Риманова, поселене на німецькім праві, згадується в королівських судових записках під 1445 р., але його населення тоді вже було під впливи двору винародовлюся.

Над горішнім Вислоком стрічаємо **Ячмир**, Ячмирську Посаду і Волю; дальше Бажанівку, нижче Боська над Вислоком Бзянку, (також перейшла під чужі впливи). Над горішньою Пельницею, правою притокою Вислока, руч вододілу між Вислоком і Сяном лежить село **Андрушківці**. Сусідна **Одрехова** була осаджена на волоськім праві; в 1440 р. ціла промада цього села, разом з князем Берилом заручили сяніцькому старості за якогось Хаїма Пшепйорчича, а умовою з 8. березня 1442 р., вписаною в сяніцькі судові книги, Берила уступив князівство своїм братанкам.

У стоковищи ріки Сяну, над його лівою притокою Сяничком находимо села: **Побідне**, Дуденичі, (тепер. Дудинці), **Марківці** і **Писарівці**. Над Сяничком лежать ще села: **Проск** і **Сяничок**. Про ці села є записки в сяніцьких судових книгах під датою 10. марта 1436 р. і 18. грудня 1439 р.

Долина Сяну від устя Ослави в діл була густо заселена. Майже всі оселі, які там сьогодні находимо, існували вже в першій половині XV. ст. Село **Заславє**, положене при устю Ослави до Сяну, належало до великого збору маєтностей Замку Собин (коло Ліська) — записане під 1441 р. Анна зі **Загутиня** виступає 3. серпня 1436 р. перед сяніцьким судом, отож перша згадка про село Загутинь.

При направі парканів коло сяніцького замку зустрічаємо в 1448 р. крім населення **Великих і Малих Сторожів**, ще населення **Сяніцької Посади**, **Дубрівки**, **Чертежа**, **Трепчі** та **Новосілець**.

Всі ці оселі — королівщини немов вінцем окружали старовинний город **Сянік**, столицю Сяніцької землі, резиденцію старости, осідок городського земського та вищого німецького суду. Дубрівка була в посіданню родини Райтаровських. Петро Райтаровський купив село **Долину** (на півд. від Сянока) від Івана Долинського, коли жінка Івана, Анна, що мала на цім селі забезпечене своє віно, 7 травня 1440 р. зреклася перед сяніцьким судом свого забезпечення.

(Дальше буде).

Золоті гадки.

Ліпша є вбога мудрість, як дурне багатство.

Добрий є цей, що помагає кому може, а нікому не шкодить.

МАЙОР АЛ ВИЛІЕМС летун, що ставав як свідок перед сенатський комітет заграничних справ і противився ухваленні закона про „позичку й аренду".

НА РІЖНІ ТЕМИ

ВОЄННІ ЦІЛИ.

У британійському парляменті виринули запити, які цілі має британійський уряд у цій війні.

У відповіді на запити британійських послів про англійські цілі війни британійський премієр заявив, що не лише британійська публика знає добре цілі, для яких Англія веде війну, але й знає їх уряд Злучених Держав.

Це була видимо відповідь на чутки, що появилися в Англії по приїзді туди Гарія Гопкинса, висланника американського уряду; за цими чутками, американський уряд вислав Гопкинса між іншим з місією дізнатися, які умовини мира поставить Англія на випадок своєї перемоги.

Чорчил заявляє, що американський уряд уже це знає, і не потребує аж спеціяльного висланника по це посилати.

Чи знає американський уряд усе, що йому знатися хоче, чи не знає, одначе певна річ, що серед американського громадянства є багато таких, які хотіли би чути виразну заяву британійського уряду в цій справі.

АМЕРИКА НЕ ЗНАЄ.

Що американці ще всього не знають про те, які воєнні цілі має Англія, видно хочби з книжки про Чехословаччину, що появилася рівночасно в Англії й Америці під наголовком: „Czechoslovakia: Twenty Years of Independence".

Книжка є збірною працею багатьох людей, по національности чехів, англійців, німців, мадярів і інших. У розділі про „Підкарпатську Русь" автор, Оскар Ясі, видний американець мадярського роду, підносить питання: Що станеться з цим краєм у майбутньому? Він припускає, що на випадок перемоги аліянтів перед переможцями відкриються три можливости: 1) Закарпаття забере Росія; 2) Закарпаття полишать при Мадярщині; 3) Закарпаття вернуть назад Чехословаччині. Автор уважає можливим лише один з двох останніх плянів.

Як видно з цього, автор, котрий є професором колеґії Оберлін, не знає, що думають зробити з Карпатською Україною аліянти. Важко припустити, щоб це було тимбільше цікавим для американських громадян українського роду.

РОСІЙСЬКІ АПЕТИТИ.

Оскар Ясі каже:

„Яка буде доля руснаків по обєднанні подавляючої більшости українців під російським пануванням? Чи не буде мати радянська українська республика майже невстримного впливу на руснаків, що нині під Угорщиною? Чи потрапить заборона Карпатів здержати російський іррідентський рух? Хоча „визволення малоросів Сталіном" буде для них привілеєм сумнівної вартости... не можна заперечити, що обєднання українського народу совєтським союзом і ґарантія свобідного вживання їх мови буде історичним фактом кольосальної ваги й доведе до повного національного відродження у дальшій будучности, коли на місце совєтської автократії прийде якийсь рід свобідної кооперативної селянської господарки".

Одначе, на погляд цього автора, не дивлячися на цю притягаючу силу Росії, доля Карпатської України буде залежати від укладу сил по закінченні теперішньої війни. На випадок, якби ця війна скінчилася перемогою німецько-російського союзу, Росія зажадає відобрання Карпатської України від Мадярщини й віддання її Росії.

Ясі каже, що в такомуж випадку розбився би німецький плян створення соборної України під німецькою зверхністю. Він видимо й не припускає можливости німецького наступу проти Росії.

„МІЖ ЧОРТОМ І ГЛИБОКИМ МОРЕМ".

На випадок перемоги аліянтів; ситуація була би зовсім інакша.

Росія, каже Ясі, й тоді підняла би свої претенсії до Карпатської України. Одначе, каже Ясі, аліянти на це не згодилися би, бо це означало би совєтизацію цілої долини ріки Дунаю".

Чому саме російська окупація мала би мати таке значіння, Ясі не каже. Та з цього він робить висновок: „Остався би тоді лише дві можливости: або лишити Закарпаття при Мадярщині, де воно находиться тепер за згодою Німеччини, або повернути його назад відбудованій Чехословаччині".

Про можливість якогонебудь національного самовизначення цей учений автор і не думає.

ПІД МАДЯРЩИНУ?

Оскар Ясі звертає увагу, що плян віддати Карпатську Україну Мадярщині не є виключно мадярсько-німецький плян. Виступав за нього навіть англійський політичний письменник С. А. Мекартні, котрий у своїй книжці „Мадярщина й її спадкоємці" ще до розбору Чехословаччини радив віддати Карпатську Україну Мадярщині:

„Хоча робота чехів для Закарпаття... була знаменита й помогла багато руснакам політично, суспільно й культурно", писав цей Мекартні, „все таки мені здається, що зогляду на економічні звязки краю, найкорисніше для самих руснаків, як також для мадярів, було би... звернути весь цей край Мадярщині".

Одиноку умовину, яку Мекартні ставить для такої анексії, є, щоби мадярщина заґарантувала Закарпатті автономію. Одначе Ясі, самий мадярського роду, каже: „Очевидно, Мекартні вповні розуміє трудности такої ґарантії. Як міг би мадярський феодалізм вдержатися від політики насильної мадяризації? Адже навіть у 1933 році один мадяр радив ревізію границь „мадярської цілости" й заявлявся за повну мадяризацію Руси". (Тут він має на думці Алберта Береґя, автора книжки: „Руська проблема й цілість").

Навіть якби мадяри зобовязалися при тому згодитися на якусь міжнародню комісію Ліґи Націй або великих держав, то й це Ясі признає штучним і наівним пляном. Іншими словами, як Карпатську Україну віддадуть Мадярщині, то віддадуть її на повну й безпощадну мадяризацію.

НОВА ШВАЙЦАРІЯ?

Цей автор не дурить себе, що полишити Закарпаття під Чехословаччиною буде добрим вирішенням справи.

На його думку, це вирішення було би добрим лише тоді, якби Чехословаччину перетворити наперед у справжню федерацію народів на взір Швайцарії.

Ясі думає, що чехи розуміють своє завдання супроти „цього відсталого й понижуваного народу". Одначе, чи не було би цікаво знати: що про це думають якраз люди того народу?

ФОНД РЕКОРДОВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

(Виказ ч. 2)

За почином Українського Конгресового Комітету наспіли далі оці датки і замовлення на рекордовання української пісні у виконанні хору проф. Олександра Кошиця:

Злучені Українські Організації Бинґгемптону і Джансон Сиґі, Н. Й., даток	$ 25.00
Місцевий Український Конгресовий Комітет, Олифант, Па., даток	25.00
Іван Федан, Арнолд, Па., замовлення на пять „сетів"	50.00
о. Мирон Данилович, Нюарк, Н. Дж., замовлення	10.00
Олекса Кобрин, Бриджпорт, Конн., замовлення	10.00
Лев Кунік, Алтуна, Па., замовлення	10.00
Степан Цимбала, Бруклин, Н. Й., замовлення	10.00
Передтим проголошено	503.00
РАЗОМ	**$ 643.00**

Зо замовлень, які наспіли дотепер, у виказі подані тільки ті, що заплачені готівкою. Хто прислав замовлення без грошей, того прохається прислати належитість за десять рекордів (20 пісень) в сумі $10.00. Конгресовий Комітет ґарантує замовляючим, що вони одержать замовлені рекорди, або зложена ними сума буде їм повернена в цілости, якщо через брак відповідної кількости замовлень виконання рекордів не буде можливе.

Степан Корпан,
касієр Українського Конгресового Комітету

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ОСТАННІЙ ЗАКЛИК ДО БИЗНЕСМЕНІВ.

Майже кожний український бизнесмен знає, що в Ню Йорку потрібно організації українських бизнесменів. Але признаюси лиш це не є вистарчальним.

Бизнесові організації мають ріжні народности. И у нас можна також зорганізувати таку організацію.

Звісна річ, що коли ми будемо вічно нарікати, а нічого не творити, то нарікання нам нічого не принесе. Через нарікання ми станемо лиш більше зденервовані.

Ми признаємо, що в згоді сила і то кожний знає. Але ми самі нераз ту саму згоду валимо перед довершенням якоїсь задуманої цілі.

Нераз здається нам, що добре булоб, якби було у нас так, як у інших. Але нераз буває і так, що ми стаємо проти того, що самі почали.

Такі помилки, які робила і робить нераз якась ґрупа, або одиниця, повинні нас много навчити. Але не треба вічно плакати над тим, чого вже нема і не вернеться. З того всего, що нам повинно залишитися по невдачі є досвід. Кожна помилка дає якусь науку.

Такі помилки були серед українських бизнесових кол в Ню Йорку. Ми закладали одно і друге. нераз сварились, докучали одні другим. Але тому всему повинє прийти кінець і ми не повинні вічно стояти позаді.

Щоби нам, українським бизнесменам вийти з тої метушні, треба „Союзу Українських Бизнесменів". В нім ми малиб добру нагоду пізнати свій себе і при спільній праці довершилиб велике діло.

Треба забути нам за ті всі порахунки, котрі хісна не принесуть. Треба братись до праці.

Тому я апелюю до всіх українських бизнесменів міста Ню Йорку і околиці: зийдімся всі і порадьмо собі, як можемо поступати вперед, щоби повстав в Ню Йорку великий „Союз українських бизнесменів".

Платон Стасюк,
Ню Йорк, Н. Й.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Союзовий рух.

Я вже 30 літ в У. Н. Союзі і довгі роки перебуваю в Нюарку. Але ще ніколи не бачив такого організаційного підйому на полі приєднування членів до У. Н. Союзу, як тепер. В нас цей рух розбудили орґанізаційні збори, що відбулись 11. січня ц. р., а на яких промовляв організатор У. Н. Союзу, п. Василь Загаєвич. Від нього ми довідались, яка то сильна є наша організація У. Н. Союз і які добрі грамоти вона дає в порівнанню з іншими цього роду організаціями. Приявні слухали слів організатора з великим зацікавленням, бо слова його були переконливі і трапляли до серця.

Успіхи були гарні. Я сам вписав пятеро зо своєї родини, а то: дві дочки, сина, зятя, внучку. Всі вони заплатили згори за цілий рік. А треба знати, що мій зять чужої народности. Довідавшись докладно про Союз він здивувався, що така знаменита організація, а ще не обєднує всіх українців. Українці звичайно у чужих шукають щастя.

З орґанізатором п. Загаєвичем я був у громадян Антошків, Кубеків, Коцурів, Шумів, Хавлюків, Носачів і всі вони дуже радо приймали й багато з них вписали своїх членів родини до Союзу. А громадянин Шум навіть свого сина Олексу, що саме вертає з американської армії з Каліфорнії, рішив вписати до Союзу. Ось що це значить, коли хтось як слід вияснить справу!

На згаданих зборах забирав слово також парох о. д-р Клодницький і говорив про Союз. Зокрема говорив, що молодь повинна вступати до Союзу і повинна добиватись уряду наперед по відділах, а далі і до найвищого уряду, щоб могла з бігом часу перебрати ту організацію під свій провід.

Всі ми закликаймо молодь і старших, що ще не є членами У. Н. Союзу, щоб вступали в члени. Бо в той спосіб ми самі собі зробимо добро і зробимо добро цілій нашій суспільности.

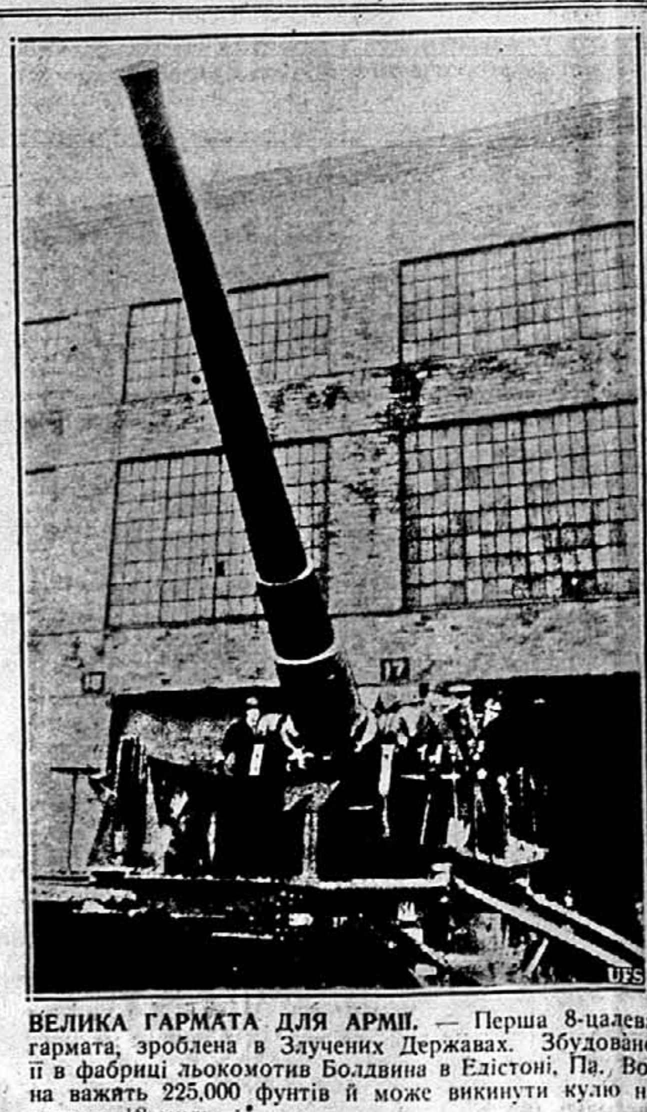
Павло Псуй,
член 219 відділу У. Н. С.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українські університетські виклади.

Пригадується громадянству і молоді, що виклади на українські теми в Колюмбійськім университеті відбуваються кожної пятниці в Скермерґорн Гол. Початок 8. вечором. Найкращий дояїзд: Брати експресовий собвей 7-мої евені й висісти на 116 вулиці. Іти 116-тою вулицею на схід до Амстердам евені, а звідтам до 119-ої вулиці, де є вхід до Schermerhorn Hall.

Найстаршою зо всіх ґазет була Пекінґ Ґазета, основана в часі панування династії Танґ, а яка перестала виходити в 1300 році.

ВЕЛИКА ГАРМАТА ДЛЯ АРМІЇ. — Перша 8-цалева гармата, зроблена в Злучених Державах. Збудовано її в фабриці льокомотив Болдвина в Едістоні, Па. Вона важить 225,000 фунтів й може викинути кулю на віддаль 18 миль.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

✝

В четвер, 13. лютого 1941., помер у Нюарку, Н. Дж., довголітній член і відділовий урядник тов. Богдана Хмельницького, від 133., У. Н. Союзу,

ОЛЕКСА БУДНИК

Походив зо села Манаїв, повіт Золочів, Західня Україна. Помер проживши 64 літ. Покійний оставив двоє дітей, Зофію і Стефана. Покійний вступив до У. Н. Союзу, в липні 1905. р., був активним урядником цьої організації та не жалів жертв на українські цілі.

Похорон відбудеться в понеділок, рано 17. лютого 1941. р., з погребного заведення Мирона Литвина, 383 Morris Ave., Newark, N. J., до церкви української гр.-кат. церкви св. Івана Хрестителя, при Мортон ул. в Нюарку.

Нехай земля американська буде Йому пером!

ГАДЮЧИЙ ЯЗИК

„Не свідчи ложна на ближнього свого!" Цею заповідю Господь Бог став в обороні чести й слави людей та заборонив шарпати добре імя ближнього очернюваннями й обмовою, то є виявлюванням правдивих — але тайних блудів другого, коли того не вимагає важна причина. Ближньому можна пошкодити на славі, коли приписуємо йому такі блуди, яких він не допустився; в той спосіб сповняємо гріх очорнення. Колиж виявляємо правдиві, але незнані блуди ближнього, сповняємо гріх обмови. Хто з нас не знає кілько то люди терпіли й терплять на славі й на майні через язики тих, що обмовляють і очорнюють? Язик гадюки не є такий шкідливий як очорнюючий язик. Гадюка вбиває одну особу, та гадючий язик людини, що очорнює, шкодить десяткам людей. Тут треба згадати й за анонімі, то є непідписані листи, в яких з ненависти або пімсти виписуються брехні й чорнення на зовсім невинні особи.

Нема провини більше противної любови ближнього над очорнення. Хто почислить усі жертви очорнень? Тисячі фальшиво оскаржених гниють в арештах, ложно посуджені йдуть на шибеницю чи на електричні крісло, крівавими сльозами плачуть жінки, дівчата, яким очорнюючі язики викопали гріб нужди.

Завзятість гадючого язика не дає спокою не тільки живем, але й помершим. Священик і люде співали помершому на похороні: „со святими упокой", а обмовники і чорнителі — як ті безроги розривають гріб померших і нарушують їх добре імя. Про померших каже передання батьків — не говори нічого, хіба добре.

Хто другого обмовив або очорнив, обовязаний привернути забрану добру славу. Як злодій не може надіятися відпущення, коли не винагородить кривди, не зверне вкраденої річи, так і той, що скривдив ближнього на славі, мусить цю кривду направити. А преціть як часто забуваємо на цей обовязок!

Обмова й очорнення є свого рода крадіж. Як про крадіж так і про цей гріх треба сказати, що: „гріх доти не може бути відпущений поки забрана річ не буде звернена. Як ти забрав кому честь, добре імя, так треба його вернути. Кожна провина після можности мусить бути відпокутувана.

В давних часах був такий звичай, що як хто другого очорнив, то за кару мусів вилізти на стіл і в присутности людей три рази гавкнути як пес, а потім очорнення відкликати. Колиб привернути цю кару в нас, мабуть той гомін гавкання всякими голосами: басовими, теноровими, альтовими та сопрановими понісся би майже по всіх наших галях.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від 117., відбудуться в трету суботу по першім, 15. лютого, під числом 30 Іст 7. ул., Ню Йорк. Обовязком кожного члена прибути на ці збори, бо є важні справи до вирішення: вибір делеґата на 20. конвенцію і його заступника. Обовязком кожного члена є вирівнати свої залеглости, а тим самим не причинитись до суспендовання. Члени, котрі мають діти, котрі не є записані до У. Н. Союзу, повинні заасекурувати їх. Най зайдуть до секретаря, 335 Іст 6. ул. Н. Й., Т. Ніньовський. — За уряд: С. Малярський, предс.: Н. Чудакевич, рек. секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Місячний мітинг Бр. св. О. Николая, від. 104., відбудеться в неділю, 16. лютого, в У. Н. Домі. Проситься всіх членів, як старших так молодьж і членищь прийти на цей мітинг, де буде вибір делегата на конвенцію У. Н. Союзу. Кожний член повинен явитися і віддати свій голос. Проситься членів, котрі довжують до братської каси, щобись прийшли і вирівняли свій довг, щоб мали право до голосу. Ті члени, котрі довжують, старші і молодші, а не вирівняють в тім місяцю, будуть суспендовані. Можливо, що на цей мітинг приїде організатор У. Н. Союзу. — За уряд: Т. Ющак, предс.; М. Вітів, кас.; Г. Мисак, секр.

НЮ ЙОРК (Вест Сайд), Н. Й. — Місячні збори Тов. Свобода, від. 194., відбудуться в суботу 15. лютого, в годині 8. вечер, під числом 568. — 9-та Авню, Ню Йорк, Н. Й. Крім звичайних справ буде вибір делеґата і заступника на конвенцію У. Н. Союзу. Ці збори будуть відбуватися спільно з відділом 184. У. Н. Союзу з котрим наш відділ 194. У. Н. Союзу злучився для вибору делеґата і заступника, на підставі ухвали в обох відділах. — Уряд від. 194: М. Демянчук, предс.; Т. Пітула, кас.; С. Гнатишин, секретар. — Уряд від. 184: Юрій Дупей, предс.; Танасій Регуш, кас.; Василь Баджук, секретар.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42., відбудуться в неділю, 16. лютого, в годині 2. пополудні в льокали Укр. Нар. Дому, 237 Гоп Евню, Пасейк. Всіх членів і членищь проситься прийти на ці збори, бо маємо важні справи до вирішення. Також буде вибір делегата на головну 20. конвенцію У. Н. Союзу. — Василь Осипчук, предс.; Волод. Лепет, кас.; Петро Головачук, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270., відбудуться в неділю, 16. лютого, в годині 2. пополудні в гали У. Н. Д. На ті збори обовязково повинні прибути усі члени й членищі без ріжниці, чи мають заплачені вкладки, чи ні, або чи будуть платити. Маємо важні справи до полагодження, котрі мали бути полагоджені ще на минулих зборах. Рівнож буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. Проситься, щоби платили точно свої вкладки; тоді докажете, що вірно служите своїй організації У. Н. С., як рівнож свому відділові. — М. Косоноцький, пр.; М. Пігура, фін. секр.; С. Гріца, кас.; А. Мазур, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219., відбудуться в суботу 15. лютого, в годині 8. вечером в галі Укр. Прав. Церкви, 675 Совт 19. Стр. Проситься членів та членкинь, прийти на означений час, бо буде вибір делеґатів на конвенцію У. Н. С. Тому приявність всіх членів і членищь є конечна. Рівнож проситься членів, щоби старалися платити начас свої вкладки. — Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, фін. секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 170., відбудуться в неділю, 16. лютого, в годині 6. вечером в Укр. Нар. Домі, 181-183 Флит ул. На ті збори повинен кожний член і членкиня прийти і заплатити свої вкладки до У. Н. Союзу й до Січи. Будеться укладати проект передконвенційний. — Т. Наконечний, секр. фін.

ЕЛИЗАБЕТ, ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142., відбудуться 15. лютого, в У. Н. Домі, 212 Фултон стр. Обовязком кожного члена явитись в 7.30 вечір. Члени, що стоять в Союзі, мають право прийти на збори і вибрати делеґата на XX. конвенцію. — За уряд: Я. Лещак, предс.; П. Пілат, кас.; П. Остапчук, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 18[illegible], відбудуться в суботу, 15. лютого, в годині 8. ввечер. в гали, де звичайно. Проситься всіх членів прийти на збори. На тих зборах буде вибір делегата на 20. конвенцію У. Н. Союзу. — К. Галушка, пред.; З. Літовицький, кас.; О. Будник, секр.

БРОНКС, Н. Й. — Звичайний мітинг Тов. Згода, від. 210. відбудеться в 8. годині вечером, в суботу, 15. лютого, в гали Дем. Клюбу, 2861 Істерн Булвард. Просимо всіх членів прибути на означений час, бо буде вибір делегата на конвенцію У. Н. Союзу. — С. Завадський, предс.; І. Франко, секр.; Т. Давидів, кас.

ЕСПАНСЬКИЙ НАСЛІДНИК ПРЕСТОЛА

ЛІСБОНА. — Еспанський король Альфонс XIII, по порозумінню з ген. Франком, зрезиґнував зо свого права на еспанський престіл, а переніс його на свого 27-літнього сина Хуана. З того видно, що Еспанія готова знову стати монархічною. В такому випадку ген. Франко мав би далі задержати своє становище. Кажуть, що з Хуана невдоволений Гітлер, бо цей молодий престолонаслідник був вихований в Англії й готов потягати за Англією.

ХТО ПУСКАЄ ТАКІ ЧУТКИ?

ТОКИО. — Советські джерела подають, що советська фльота є згромаджена на Чорному морі біля Босфору. Знову з Істанбулу над Босфором доносять, що там ніхто не бачив ніякого советського военного корабля.

БОРИС, КОРОЛЬ БОЛГАРІЇ підчас релігійної церемонії.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН, ч. 227. Нагінка.

Тарзан зовсім правильно слідкував за слідами, по яких йшов Том. Вкінці він натрапив на місце, де лежав мертвий дикун і лев.

З бігу стріл і слідів він зовсім влучно заключував, що тут мусіло статись, начеб він сам був тут цілий час присутний.

По тім він вискочив на дерево і удався по тих слідах, куди мусіла втікати разом з хлопцем дика дівчина. Тарзан побоювався за хлопця.

Бо навіть колиб ця зухвала дівчина не думала нічого злого хлопцеви робити, то всетаки небезпеки життя у нетрах могли бути для нього фатальними.